

Sivistyksen – ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 15.4.2026

Hollola

Sisällys

Johdanto.....	3
1. Palvelukuvaukset.....	3
2. Palvelusuunnitelma.....	4
3. Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen organisaatio.....	5
Henkilöstö 2026.....	5
Toimintaa ohjaavat asiakirjat varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa ...	6
Päiväkodit ja koulut kartalla.....	7
Hollolan varhaiskasvatusyksiköt.....	7
Hollolan esi- ja perusopetusyksiköt.....	8
4. Varhaiskasvatus.....	9
Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.....	11
Arvoperusta.....	13
Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt.....	13
Toiminnan arviointi ja kehittäminen.....	14
Kasvun, kehityksen ja oppimisen tuki.....	15
Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta.....	15
Varhaiskasvatuksen palveluseteli.....	15
Yksityisen hoidon tuki.....	16
Kotihoidon tuki.....	16
Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut.....	16
5. Esiopetus.....	17
6. Perusopetus.....	19
Oppilaaksiottoalueet.....	20
Alkuluokkatoiminnan järjestäminen.....	21
Valmistava opetus.....	22
Painotettu opetus.....	23
Joustava perusopetus.....	24
Pedagogiikka ja arviointi.....	24
Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen.....	27
Veturi-, Vaihde- ja Etappi-luokkatoiminnot Hollolassa.....	29
Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	30
Koululaiskuljetukset.....	32
7. Vapaa-aikapalvelut.....	33
Nuorisopalvelut.....	34
Kirjastopalvelut.....	34

Liikuntapalvelut	34
Kulttuuripalvelut.....	34
Piipahlus.....	34
Nuorten työpaja Osuma sekä Ohjaamo	35
8. Hyvinvoinnin koordinointi ja osallisuus	36
9. Hallinto- ja tukipalvelut	39
Lopuksi	39

UOMIOS

Johdanto

Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelusuunnitelma kuvaa kunnan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden nykytilaa ja painopisteitä lukuvuonna 2026–2027. Palvelusuunnitelma toimii viranhaltijajohdon ja päätösten valmistelun tukena sekä kokoaa yhteen palvelualueen tehtävät, vastuut ja keskeiset toiminnalliset linjaukset.

Palvelusuunnitelman tavoitteena on jäsentää sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen lakisääteiset tehtävät, toimintaympäristön ajankohtaiset muutokset sekä keskeiset kehittämistarpeet siten, että ne tukevat kunnan strategisia tavoitteita ja päätöksentekoa. Suunnitelmassa painotetaan palveluiden järjestämistä ja kehittämistä osana kunnan kokonaisuutta sekä monialaista yhteistyötä kunnan eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

1. PALVELUKUVAUKSET

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kokonaisuudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa kyseessä olevien vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

2. PALVELUSUUNNITELMA

Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsu ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa - moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilönä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

3. SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUALUEEN ORGANISAATIO

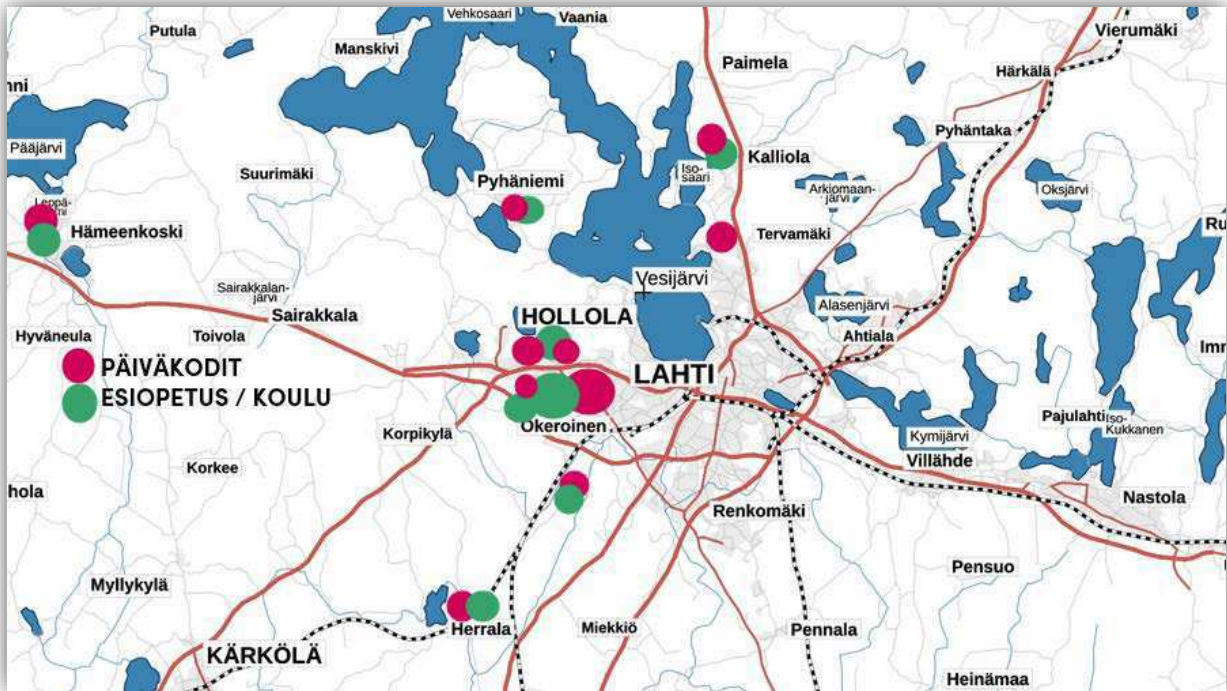
Henkilöstö 2026

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue	TP 2024	TA 2025	KS 2026	Muutos
Vakituiset	453	519	555	36
Määräaikaiset	136	86	23	-63
Työllistetyt	2	0	0	0
Yhteensä	591	605	578	-27

Toimintaa ohjaavat asiakirjat varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa

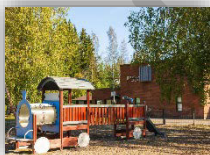
KUNTATASO	• Hollolan kuntastrategia • Hollolan kunnan hyvinvointisuunnitelma • Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma • Hollolan ilmastosuunnitelma • Työsuojelun toimintasuunnitelma • Kouluaiskuljetusperiaatteet	
PALVELUALUE	VARHAISKASVATUS	ESI- JA PERUSOPETUS
	• Varhaiskasvatussuunnitelma • Esiopetussuunnitelma • Palvelusetelissäntökirja • Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma • Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma • Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma • Monta luontoa opinpolku-suunnitelma	• Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelma • Esiopetussuunnitelma • TVT-opetussuunnitelma • Valmistavan opetuksen suunnitelma • Esi- ja perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma • Oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma • Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma • Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma • Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma • Alkuluokkatoiminnan käsikirja • Kulttuurikasvatus-suunnitelma • Monta luontoa – opinpolku -suunnitelma • Päijät-Hämeen yhteinen koulupoissaoloihin puuttumisen malli
YKSIKÖTASO	• Yksikön toimintasuunnitelma päiväkodeissa / Yksikkökohtainen lukuvuosisuunnitelma esi- ja perusopetuksessa • Pedagogisen toiminnan suunnitelma • Lääkehoitosuunnitelma • Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma	• Koulukohtainen lukuvuosisuunnitelma sis. Pedagogisen toiminnan suunnitelma, opiskeluhoitosuunnitelma • Koulukohtainen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma • Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma • Kriisisuunnitelma • Järjestyssäännöt • Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Päiväkodit ja koulut kartalla

Kuva: Kartalla Hollolan päiväkodit (punaisella) ja esiopetus/kouluyksiköt (vihreällä)

Hollolan varhaiskasvatyüksiköt

Herralan päiväkoti

Koulurinteen päiväkoti

Hämeenkosken päiväkoti

Kalliolan päiväkoti

Soramäen päiväkoti

Pyhäniemen päiväkoti

Nostavan päiväkoti

Kukkilan päiväkoti

Satulinnan päiväkoti

Salpakankaan päiväkoti

Hollolan esi- ja perusopetusyksiköt

Heinsuon koulu
(ei esiopetusta)

Herralan koulu

Hämeenkosken koulu

Kalliolan koulu

Nostavan koulu

Pyhäniemen koulu

Salpakankaan koulu

Kankaan koulu

4. VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja se kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävä on järjestää varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukee oppimisen edellytyksiä ja elinikäistä oppimista yhdenvertaisesti. Varhaiskasvatusta toteutetaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tukea lapsen kehitystä ja hyvinvointia sekä vahvistaa huoltajien osallisuutta.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa siitä, että varhaiskasvatus toteutetaan varhaiskasvatustlain mukaisesti ja että lapsen etu ja oikeudet sekä pedagoginen laatu toteutuvat kaikissa varhaiskasvatuksen toimintamuodoissa. Järjestämisvastuu koskee sekä kunnan omaa toimintaa että ostopalveluna ja palvelusetelillä järjestettyä varhaiskasvatusta. Lasta voidaan hoitaa myös kotona kotihoidon tuella tai huoltaja voi valita lapselleen yksityisen varhaiskasvatuksen yksityisen hoidon tuella.

Lakisääteisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämiseen vaikuttaa alle kouluikäisten lasten määrän kehitys Hollolassa. Laissa säädetään subjektiivisesta oikeudesta varhaiskasvatuspaikkaan, mutta koko ikäluokka ei kuitenkaan käytä varhaiskasvatuspalveluja, vaan vanhempien valinnat ratkaisevat todellisen palvelujen tarpeen. Varhaiskasvatuksen piiriin hakeudutaan pitkin vuotta, mikä näkyy yksiköiden täyttö- ja käyttöasteiden muutoksena lukuvuoden aikana.

Varhaiskasvatustoimintaa ohjaa varhaiskasvatustilaki, jossa säädetään:

- lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen
- varhaiskasvatuksen tavoitteista ja sisällöstä
- lapsen edun ensisijaisuudesta
- varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta
- tuen toteuttamisesta
- henkilöstön kelpoisuuksista ja mitoituksista
- toiminnan arvioinnista ja valvonnasta

Lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään ja tuottamaan varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on (Varhaiskasvatustalaki 540/2018):

1. edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukais-
ta kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja
hyvinvointia;

2. tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää
elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-ar-
von toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukai-
sesti;

3. toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja
kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pe-
dagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset op-
pimiskokemukset;

4. varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, ter-
veellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäris-
tö;

5. turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mah-
dollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten
ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;

6. antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdol-
lisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhden-
vertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa
valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuri-
perinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskon-
nollista ja katsomuksellista taustaa;

7. tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjes-
tää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasva-
tuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa
yhteistyössä;

8. kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustai-
toja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä
sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toi-
mintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteis-
kunnan jäsenyyteen;

9. varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja
saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;

10. toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhem-
man tai muun huoltajan kanssa lapsen tasa-
painoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin
parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta
huoltajaa kasvatustyössä.

Henkilöstömitoitus

Varhaiskasvatuksessa on oltava riittävä määrä kelpoista henkilöstöä. Päiväkodissa tulee kasvatust-, opetus- ja hoitotehtävissä olla varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrään, heidän ikäänsä ja varhaiskasvatuksessa päivittäin viettämäänsä aikaan suhteutettuna riittävä määrä henkilöitä. Henkilöstö vastaa pedagogisesti tavoitteellisesta toiminnasta ja lasten turvallisesta arjesta varhaiskasvatustalain ja Opetushallituksen määräysten mukaisesti.

Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea kasvatust-, opetus- ja hoitotehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. Mitoituksesta yli ja alle 3- vuotiaille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa.

Kasvatustvastuullinen henkilöstö

- varhaiskasvatuksen opettaja
- varhaiskasvatuksen sosionomi
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Muu varhaiskasvatuksen henkilöstö

- varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja/varahenkilö
- päiväkotiapulainen

Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

Kunnallisia toimintamuotoja Hollolassa

Päiväkotitoiminta (10)

- Salpakankaan päiväkotitoiminta (Vuorohoito eli yö-, ilta- ja viikonloppuhoito järjestetään Salpakankaan päiväkodissa.)
- Satulinnan päiväkotitoiminta
- Soramäen päiväkotitoiminta
- Koulurinteen päiväkotitoiminta
- Pyhäniemen päiväkotitoiminta
- Hämeenkosken päiväkotitoiminta
- Herralan päiväkotitoiminta
- Nostavan päiväkotitoiminta
- Kukkilan päiväkotitoiminta
- Kalliolan päiväkotitoiminta

Esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus (6). Esiopetus toteutetaan alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa.

- Salpakankaan koulu
- Pyhäniemen koulu
- Hämeenkosken koulu
- Herralan koulu
- Nostavan koulu
- Kalliolan koulu

Perhepäivähoito

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus, hankitaan ostopalveluna

Avoim varhaiskasvatus

Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Hollolassa avointa varhaiskasvatustoimintaa on tarjottu perheille arkipäivisin neljässä eri toimipisteessä. Avoin varhaiskasvatus on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa ja lapsiperhepalveluita ja toiminta on perheille maksutonta. Mukaan voivat osallistua kaikki 0–6-vuotiaat lapset ja heidän läheisensä. Avoimeen varhaiskasvatukseen on kiinnitetty kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, joista toinen vastaa avoimen varhaiskasvatuksen lisäksi kunnan leikkipedagogiikan kehittämisestä ja toinen digipedagogiikan kehittämisestä. Kummankin opettajan kehittämistoiminta tukee Hollolan kunnan strategisia tavoitteita. Avoin varhaiskasvatus tukee erityisesti uusien asiakkaiden matalan kynnyksen osallistamista ja ohjautumista kunnan varhaiskasvatuspalveluihin. Avoimella varhaiskasvatuksella on tärkeä rooli lapsiperhepalveluiden kokonaisuudessa vanhemmuutta ja perheiden hyvinvointia tukien. Kohderyhmien tavoittaminen, toimintapaikkojen saavutettavuus sekä erityisesti kävijämäärät ovat arvioinnin osatekijöitä avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa suunniteltaessa ja toimintapaikkoja määriteltäessä.

Yksityisiä toimintamuotoja Hollolassa

Palvelusetelillä

- Päiväkotitoiminta (yhteensä 24 Hollolassa ja lähikunnissa hyväksyttyä yksikköä)

Yksityisen hoidon tuella ja mahdollisella kuntalisällä

- Yksityinen perhepäivähoito
- Ryhmäperhepäiväkoti
- Päiväkotitoiminta

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta ohjaava ydinlainsäädäntö

- Varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- Perusopetuslaki (628/1998) (*esiopetus*)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016)
- Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025)
- Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996)
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002, 22.7.2011/932 4 §
- Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

Lakiin perustuvat valtakunnalliset määräykset

- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus)
- Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ovat Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys. Perusteet ohjaavat varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä sekä muodostavat yhteisen perustan pedagogiselle toiminnalle. Hollolassa on laadittu paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.

Hollolan varhaiskasvatuksessa tavoitteenamme on tukea lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin toteutumista. Hollolassa huomaamme hyvän ja varhaiskasvatustamme ohjaa positiivisen pedagogiikan periaatteet. Pidämme tärkeänä päivittäisiä ihmisten välisiä kohtaamisia. Kohtaamisen mahdollistaa hyvin organisoitu, kiireetön arki, jossa jokaista hetkeä osataan arvostaa. Hoidon, kasvatuksen ja oppimisen perustana on hyvä ja lämmin vuorovaikutus.

Toimintakulttuurimme rohkaisee kokeiluun, yrittämiseen ja sinnikkyteen sekä sallii erehtymisen. Huolehdimme siitä, että lapsilla on tasavertaiset mahdollisuudet kehittää taitojaan ja tehdä valintoja. Turvaamme lapsen mahdollisuuden leikkiin ja leikin kautta oppimiseen. Kehitämme leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa. ja Annamme tilaa lasten leikeille ja heidän ideoilleen. Meillä leikki saa näkyä ja kuulua.

Arvoperusta

Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt

Oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena, vuorovaikutteisena ja jatkuvana prosessina. Varhaiskasvatuksessa oppiminen pohjautuu lasten aiempiin kokemuksiin, mielenkiinnon kohteisiin ja osaamiseen. Lapsen oppimisen kannalta on merkityksellistä turvallisella ilmapiirillä sekä opittavien asioiden linkittymisellä hänen kokemusmaailmaansa ja kulttuuritaustaansa. Oppimista edistävät myönteiset tunnekokemukset, vuorovaikutussuhteet, vertaisryhmä sekä kokemus yhteisöön kuulumisesta ja osallisuudesta. Toiminnan tulee olla kiinnostavaa, tavoitteellista ja sopivasti haastavaa sekä tarjota onnistumisen kokemuksia.

Lapsen oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa arjen kaikissa tilanteissa. Oppiminen on kokonaisvaltaista. Lapsi on aktiivinen toimija monella eri tavalla – liikkuen, leikkien, tutkien ja ihmetellen. Leikki on lapsen oppimiselle merkityksellistä. Hollolan varhaiskasvatuksessa on tärkeää, että lapsi saa onnistumisen kokemuksia ja iloa omasta toiminnastaan, tulee kuulluksi, nähdyksi ja pidetyksi sekä kokee aidosti voivansa vaikuttaa ympäristöönsä yhteisön jäsenenä. Huolehdimme siitä, että lapsi on osallisena ja hänen kiinnostuksen kohteensa näkyvät toiminnassamme.

Leikki pedagogiikan ytimessä

Leikki on keskeinen pedagoginen työmuoto varhaiskasvatuksessa. Leikki tukee lapsen hyvinvointia, kehitystä ja oppimista sekä mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. Leikki on lapselle tapa olla, elää, oppia ja hahmottaa maailmaa. Leikin avulla lapset rakentavat käsitystä itsestään ja muista. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia ja iloita oppimastaan. Leikki on lasta motivoivaa ja iloa tuottavaa toimintaa, jossa lapset samalla oppivat monia taitoja ja omaksuvat tietoa. Varhaiskasvatuksessa ymmärretään leikin itseisarvo lapselle sekä sen pedagoginen merkitys oppimisessa sekä lasten kokonaisvaltaisessa kehityksessä ja hyvinvoinnissa. Leikki on varhaiskasvatuksen keskeinen ja pedagogisen toiminnan läpileikkaava työtapa. Leikki ja leikkisyys näkyvät koko päivän ajan arjen eri tilanteissa. Lapselle turvataan mahdollisuus leikkiin ja leikin kautta oppimiseen. Leikkiympäristöjä kehitetään yhdessä lasten kanssa ja annetaan tilaa lasten leikeille ja heidän ideoilleen. Meillä leikki saa näkyä ja kuulua!

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Kaikilla varhaiskasvatuksessa olevilla lapsilla on oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma (lapsen vasu), jota arvioidaan ja tarkennetaan säännöllisesti. Suunnitelma tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa ja se ohjaa lapsen arjen pedagogista toimintaa.

Lapsen vasu on lapsuutta arvostava ja lasta kannatteleva positiivinen kertomus hänen ainutlaatuisuudestaan. Tavoitteena on oppia tuntemaan lapsi mahdollisimman hyvin ja löytää tapoja tukea lapsen hyvinvointia varhaiskasvatuksessa. Lapsen vasu perustuu lapsen tuntemiseen, kuulemiseen ja havainnointiin lapsen kasvun polulla.

Oppimisympäristöt

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisia, terveellisiä ja kehitystä tukevia. Laissa säädetään, että varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Päivittäinen toiminta rakentuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta sekä säännöllisestä päivärytmistä.

Oppimisympäristön tulee tukea lapsen luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjata leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Lapsille mahdollistetaan pedagogisesti turvallinen ja kiiretön kasvu- ja oppimisympäristö. Oppimisympäristöjä muokataan ja arvioidaan jatkuvasti lasten tarpeiden ja mielenkiinnon kohteiden mukaan ja lapset itse ovat osallisena oppimisympäristöjen rakentamisessa. Luonto ja kestävä kehitys ovat näkyvässä roolissa Hollolan varhaiskasvatuksessa. Sen tavoitteena on lisätä lähiympäristön mahdollisuuksien hyödyntämistä opetuksessa, oppimisessa ja leikkiympäristönä. Arjen valinnoilla ja toimilla osoitamme vastuullista suhtautumista ympäristöön ja huomioimme kestävä elämäntavan. Soramäen päiväkodin piha-alueella sijaitseva kota toimii yhtenä yhteisenä lapsiryhmien ulko-oppimisympäristönä ja varhaiskasvatuksen kasvatushenkilöstön koulutuspaikkana.

Lasten käytössä ja saatavilla on monipuolisia, ikätasoisia, pedagogisia ja turvallisia leikki- ja toimintavälineitä. Hollolan varhaiskasvatuksessa on myös päiväkotien ja perhepäivähoidon käytössä oleva varustelainaamo. Digitaalisuus on osa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä. Pyrimme siihen, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus opetella käyttämään digitaalisia välineitä tarkoituksenmukaisesti. Oppimista tukevat pelit ja lasten rohkea leikillinen kokeilu ovat osa varhaiskasvatuksen arkea. Digitaalisilla laitteilla lisätään osallisuutta, vuorovaikutusta, oppimista ja tiedon välittämistä.

Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatusta arvioidaan ja kehitetään systemaattisesti. Arviointia tehdään monella eri tasolla; yksilö-, lapsiryhmä-, yksikkö- ja kuntatasolla sekä seudullisesti että kansallisesti. Arvioinnin tavoitteena on toiminnan laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen sekä varhaiskasvatuksen kehittäminen perusteiden mukaisesti.

Hollolan varhaiskasvatuksessa toteutetaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointikysely säännöllisesti. Toimintaa arvioivat lapset, huoltajat ja henkilöstö. Huoltajat vastaavat kyselyyn sähköisesti, lapset arvioivat toimintaa Seikkaillen Päijät-Hämeessä -peliiä pelaten ja henkilöstö arvioi toimintaansa kansallisen digitaalisen varhaiskasvatuksen arviointijärjestelmän, Valssin avulla. Näiden avulla nostetaan yksikkö- ja kuntakohtaisia vahvuuksia, erilaisia kehityskohteita ja painopisteitä.

Hollolassa kehittämistyötä toteutetaan koko varhaiskasvatuksen yhteisillä Pedaporinoilla. Ne ovat kuukausittain verkossa toteutettua jatkuvaa sisällöllistä ja laadullista kehittämistä.

Kasvun, kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Tuki rakentuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaavista pedagogisista, rakenteellisista ja hoidollisista hyvinvointia tukevista järjestelyistä, kuten oppimisympäristöön liittyvistä ratkaisuista. Tuki toteutetaan osana varhaiskasvatuksen arkea ja pääsääntöisesti lapsen omassa ryhmässä. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan inklusion periaatteita. Varhaiskasvatuksessa tehdään monialaista yhteistyötä lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemiseksi.

Tuen muodot varhaiskasvatuksessa ja esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa

- Yleinen tuki; muodostuu yksittäisistä tukimuodoista
- Tehostettu tuki; muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tukimuodoista
- Erityinen tuki; muodostuu useista tukimuodoista ja on jatkuvaa ja kokoaikaista

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta

Hollolan kunnalla on lakisääteinen vastuu yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta ja valvonnasta, josta säädetään varhaiskasvatuslaissa. Valvonnan tavoitteena on varmistaa, että yksityinen varhaiskasvatus täyttää samat lainsäädännölliset ja laadulliset vaatimukset kuin kunnallinen varhaiskasvatus sekä turvaa lapsen oikeudet, turvallisuuden ja edun.

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta toteutuvat ensisijaisesti:

- ennakoivana ohjauksena ja neuvontana
- toiminnan säännöllisenä seuranta- ja arviointityönä
- tarvittaessa tarkastuksina ja selvityspyyntöinä

Yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittaminen edellyttää lainsäädännön mukaista rekisteröintiä ja toiminnan edellytysten täyttymistä. Yksityisen perhepäivähoidon osalta toiminnan aloittamisesta tehdään ilmoitus kunnalle.

Varhaiskasvatuksen palveluseteli

Varhaiskasvatuksen palveluseteli on yksi varhaiskasvatuksen järjestämistavoista, jota kunta voi käyttää varhaiskasvatuslain mukaisen järjestämisvelvollisuutensa toteuttamisessa. Palvelusetelistä säädetään erillisessä laissa varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025), joka on tullut voimaan 1.1.2026. Palveluseteli mahdollistaa lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisen yksityisen palveluntuottajan toimesta.

Palvelusetelin tarkoituksena on:

- lisätä perheiden valinnanmahdollisuuksia
- parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta
- tukea kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyötä

Kunta päättää palvelusetelin käytön ehdoista, ja velvoittaa palveluntuottajia toteuttamaan niitä palvelusetelisääntökirjan mukaisesti. Kunta päättää palvelusetelin arvosta sekä hyväksyttävistä palveluntuottajista ja niiden toimipaikoista.

Yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuki on lakisääteinen etuus, joka on tarkoitettu perheille silloin, kun lapsen hoito ja varhaiskasvatus järjestetään yksityisesti ilman palveluseteliä eikä lapsella ole kunnallista varhaiskasvatuspaikkaa. Vaikka yksityisen hoidon tuella toteutettu varhaiskasvatus ei ole kunnan järjestämää, kunta vastaa varhaiskasvatuslain mukaisesta yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksesta ja valvonnasta oman kuntansa alueella.

Yksityisen hoidon tuki perustuu lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Yksityisen hoidon tukea ja kuntalisää haetaan Kelasta, ja päätöksistä sekä maksatuksesta vastaa Kela, joka laskuttaa lasten hoidon tukien osuudet kunnalta. Kunta voi päättää yksityisen hoidon tuen kuntalisän maksamisesta ja sen ehdoista. Hollolassa on kuntalisä käytössä.

Yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus:

- ei ole kunnan järjestämää varhaiskasvatusta
- ei kuulu kunnan järjestämisvastuun piiriin
- on kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehto

Kotihoidon tuki

Kotihoidon tuki on lakisääteinen etuus, joka perustuu lakiin lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta. Lasten kotihoidon tukea maksetaan alle 3-vuotiaasta lapsesta, joka ei ole varhaiskasvatuksessa. Lasta voi hoitaa jompikumpi huoltajista tai hoito voi olla järjestetty muulla tavoin. Tukea maksetaan myös kotona hoidettavista alle kouluikäisistä sisaruksista. Kotihoidon tuki muodostuu hoitorahasta ja mahdollisesta perheen tulojen mukaan määräytyvästä hoitolisästä. Kotihoidon tukea haetaan Kelasta, ja päätöksistä ja maksatuksesta vastaa Kela, joka laskuttaa lasten hoidon tukien osuudet kunnalta. Lasten kotihoidon tuen kuntalisä ei ole käytössä Hollolassa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Asiakasmaksut määräytyvät perheen koon, tulojen ja lapsen varhaiskasvatusajan perusteella lain määrittelemissä rajoissa. Asiakasmaksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, mikäli se on perheen toimeentulon tai lapsen edun kannalta perusteltua. Laki koskee kunnan järjestämää varhaiskasvatusta ja sitä käytetään soveltuvin osin palvelusetelin arvosta päätettäessä. Palvelusetelisääntökirjassa määritellään miltä osin asiakasmaksulakia sovelletaan. Yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ei kuulu asiakasmaksulain soveltamisalaan, vaan maksuista sovitaan perheen ja palveluntuottajan kesken.

5. ESIOPETUS

Esiopetus on perusopetuslain alaista toimintaa. Se on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen väliin sijoittuva, tavoitteellinen ja pedagogisesti ohjattu koulutusmuoto, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Esiopetuksen tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvua ja oppimista sekä tukea valmiuksia siirtyä perusopetukseen.

Esiopetus tukee lasten myönteistä suhtautumista oppimiseen, vahvistaa sosiaalisia taitoja ja osallistumista ryhmän toimintaan sekä kehittää kielellisiä, matemaattisia ja muita oppimisen edellytyksiä. Keskeistä on lapsen osallisuus, toiminnallisuus ja leikki oppimisen välineinä.

Jokaisella Suomessa vakituisesti asuvalla lapsella on lakiin perustuva oppivelvollisuutta edeltävä velvollisuus osallistua esiopetukseen. Esiopetuksen velvoittavuuden tavoitteena on turvata lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittää oppimisen ja koulunkäynnin kannalta keskeisiä taitoja sekä edistää koulutuksellista tasa-arvoa ja lasten hyvinvointia.

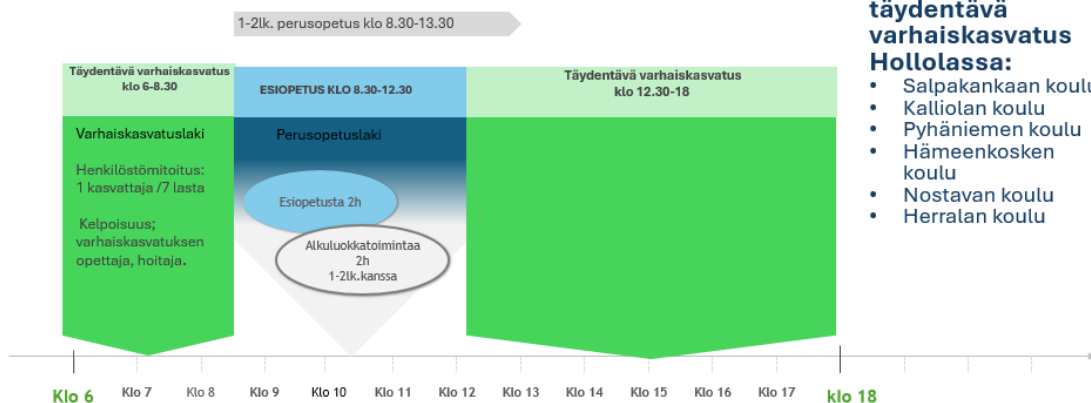
Esiopetus annetaan sinä vuonna, kun lapsi täyttää kuusi vuotta. Esiopetus on maksutonta, ja lapsella on oikeus saada opetuspäivänä maksuton ateria sekä tarvittava tuki opetukseen osallistumiseksi. Esiopetuksen aikana lapsella on oikeus oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen osana varhaista ja ennaltaehkäisevää toimintaa.

Esiopetusta järjestetään päivittäin 4h ja pääsääntöisesti noudatetaan koulujen loma-aikoja. Esiopetuksen lisäksi lapsella on oikeus täydentävään varhaiskasvatukseen, joka järjestetään varhaiskasvatuslain mukaan. Täydentävä varhaiskasvatus tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja perheiden arjen sujuvuutta ja muodostaa yhdessä esiopetuksen kanssa lapsen päivittäisen kokonaisuuden.

Esiopetus luo perustan lapsen koulupolulle ja toimii tärkeänä nivelvaiheena varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä. Tavoitteena on, että lapsen siirtyminen perusopetukseen on sujuvaa ja turvallista ja että lapsen yksilölliset vahvuudet ja tarpeet huomioidaan jo ennen koulun alkua.

Esiopetusajan (4h), sitä täydentävän varhaiskasvatuksen ja alkuluokkatoiminnan jakautuminen päivittäin

Kuva: Esiopetusajan (4h), sitä täydentävän varhaiskasvatuksen ja alkuluokkatoiminnan jakautuminen

Esiopetus Hollolassa

Hollolan kunnassa esiopetus järjestetään osana varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuutta. Esiopetus toteutetaan tiiviissä yhteydessä perusopetukseen siten, että se muodostaa lapsen näkökulmasta sujuvan ja turvallisen siirtymän varhaiskasvatuksesta koulupolulle. Esiopetus järjestetään kouluilla alkuluokkatoimintana yhteistyössä perusopetuksen vuosiluokkien 1–2 kanssa.

Esiopetuksen toteutus perustuu valtakunnallisiin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sekä Hollolan esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin. Pedagoginen toiminta on suunnitelmallista, lapsilähtöistä ja tavoitteellista. Leikki, vuorovaikutus, osallisuus ja toiminnallisuus ovat keskeisiä esiopetuksen työskentelytapoja.

Esiopetusta järjestetään kuudessa eri toimipisteessä. Palveluverkkoon liittyvät muutokset, kuten yksiköiden toiminnan päätyminen ja siirrot, on huomioitu esiopetuksen järjestämisessä siten, että lasten palvelut jatkuvat katkeamattomasti ja turvallisesti. Esiopetus järjestetään lähipalveluperiaatetta noudattaen huomioiden kunnan palveluverkko ja lapsiperheiden arjen toimivuus.

Oppimisen tuki esiopetuksessa ja varhennettu esiopetus

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025, mikä koskee myös esiopetusta ja edellyttää uusia toimintamalleja ja yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen välillä. Tuen järjestäminen toteutetaan lapsilähtöisesti ja moniammatillisesti.

Esiopetuksessa lapsella on oikeus saada oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuki toteutetaan ensisijaisesti ryhmäkohtaisena osana pedagogista arkea ja sitä täydennetään tarvittaessa lapsikohtaisilla tukitoimilla. Varhennetussa esiopetuksessa sovelletaan samoja oppimisen tuen periaatteita, ja tuen toteutuksessa korostuvat varhainen tunnistaminen, ennaltaehkäisevyys ja lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen. Varhennettu esiopetus järjestetään osana esiopetuksen kokonaisuutta niille lapsille, joiden oppivelvollisuus alkaa säädettyä aikaisemmin. Varhennetussa esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa lapsen ikä ja kehitysvaihe huomioiden, ja järjestäminen tapahtuu yhteistyössä huoltajien ja tarvittaessa moniammatillisten toimijoiden kanssa. (Lisää oppimisen tuesta Perusopetus-luvussa s.28)

6. PERUSOPETUS

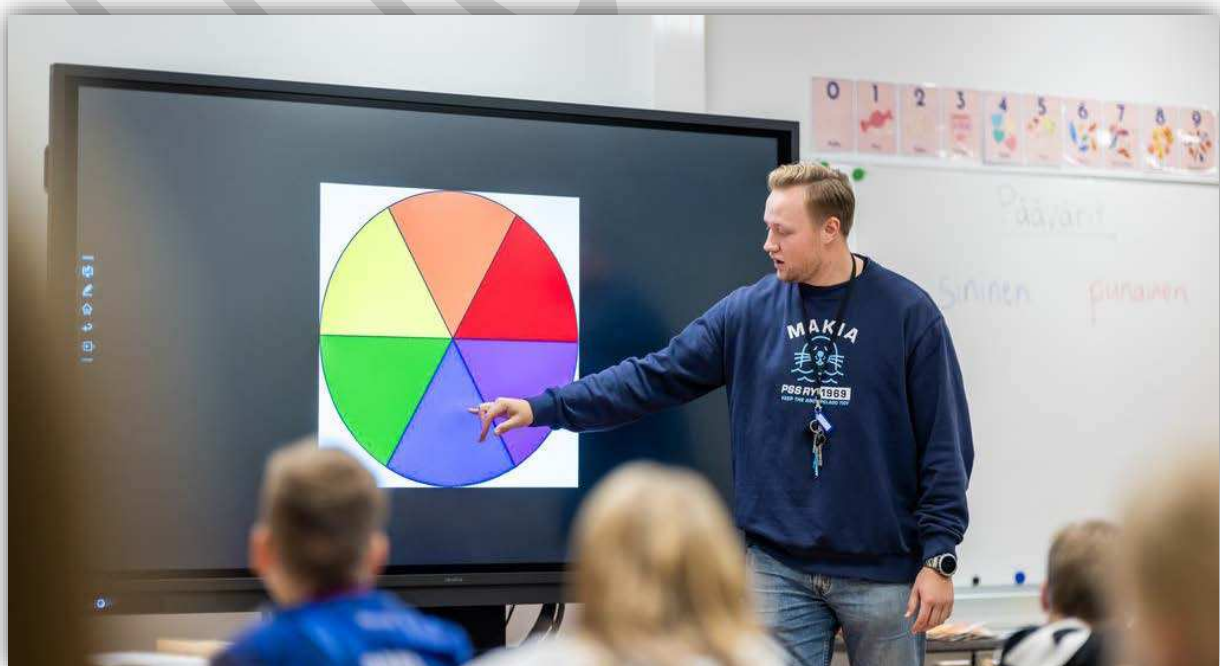
Perusopetus on yleissivistävää koulutusta, ja sillä on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden.

Jokaisella Suomessa vakituisesti asuvalla lapsella ja nuorella on lakiin perustuva oppivelvollisuus. Oppivelvollisuuden tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti.

Lisäksi oppivelvollisuuden tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia. Oppivelvollisuus alkaa yleensä sinä vuonna, jolloin lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvolliset lapset ja nuoret saavat perusopetusta yleensä peruskoulussa. 17 vuotta täyttäneille oppivelvollisille perusopetusta järjestetään aikuisten perusopetuksessa. Sitä järjestävät muun muassa aikuislukiot ja kansanopistot.

Peruskoulu käsittää vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu 7–16-vuotiaille. Kuuden ensimmäisen vuoden aikana opetusta antaa yleensä luokanopettaja, joka opettaa kaikkia tai useimpia aineita. Kolmen ylimmän luokan opetus on pääosin aineenopetusta, jolloin eri oppiaineita opettavat eri aineiden opettajat.

Perusopetus on oppilaalle maksutonta. Opetuksen lisäksi oppikirjat, muut oppimateriaalit sekä työvälineet ovat maksuttomia. Oppilaalla on myös oikeus saada jokaisena koulun työpäivänä maksuton, täysipainoinen ateria sekä tietyn edellytyksin maksuton koulukuljetus. Oppilaalla on myös oikeus saada maksutta opiskeluhoitoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta muun muassa apuvälineet ja tulkitsemis- ja avustajapalvelut, joita hän tarvitsee osallistuakseen opetukseen.

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka tämän lain 27 §:n nojalla aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin sekä perusopetusta lapsille, joiden perusopetus on päätetty aloittaa tämän lain 27 §:n nojalla vuotta säädettyä aikaisemmin. Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin 26 §:n 1 momentissa säädetään. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitettut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti. ([30.12.2024/1090](#))

Oppilaaksiottoalueet

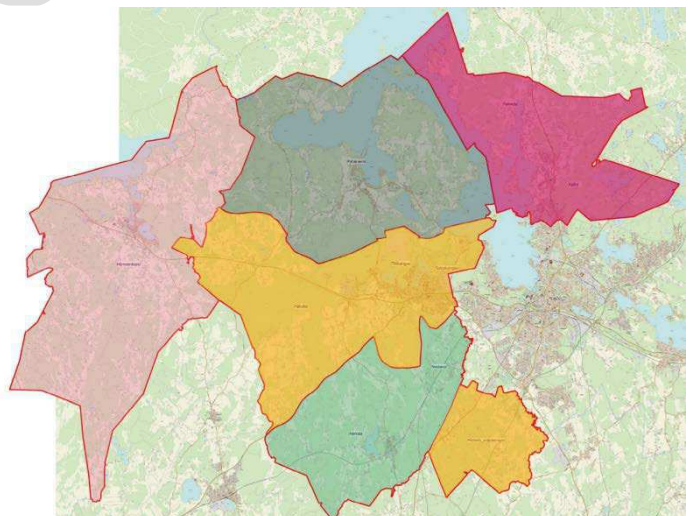
Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. ([13.7.2018/542](#))

Yhdessä oppilaaksiottoalueessa lähikouluksi pyritään ensisijaisesti osoittamaan koulu, johon ei tarvitse järjestää koululaiskuljetusta. Mikäli lähikouluksi joudutaan osoittamaan koulu, johon kunnan tulee järjestää koululaiskuljetus, osoitetaan lähikouluksi ensisijaisesti koulu, johon koululaiskuljetus voidaan järjestää julkista liikennettä käyttäen.

Yhden oppilaaksiottoalueen oppilasvirtojen ohjauksella tuetaan pienempien koulujen oppilasmääriä. Oppilaan lähikoulu määräytyisi osoitteen, oppilaan erityistarpeiden ja koulujen ryhmäkokojen perusteella.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 9.10.2024 § 119 päätti muutosesityksen johdosta muodostaa kuusi (6) oppilaaksiottoaluetta 1.11.2024 alkaen. Oppilaaksiottoalueista oli tehty valiokunnalle ennakkovaikutusten arviointi, joka tehtiin yhdestä, viidestä ja silloisesta kymmenestä oppilaaksiottoalueesta.

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 19.2.2025 § 24 ajankohtaisten asioiden käsittelyssä edellytti, että oppilaaksiottoalueet tuodaan uudelleen valiokunnan kokoukseen jatkopykälänä ja valiokunta täsmentää päätöstään miekkiöläisten osalta. Tämä koskettaa lukuvuoden 2025–2026 osalta 13 esikoululaisen sijoittumista palveluverkossa lukuvuodella 2025–2026 ja jatkossa linjausta tulevien esikoululaisten sijoittumisesta.

KUVA: Oppilaaksiottoalueet 2025

Alkuluokkatoiminnan järjestäminen

Alkuluokkatoiminta Hollolassa on esi- ja alkuopetuksen suunniteltua päivittäistä työskentelyä yhteisessä oppimisympäristössä vuosiluokkiin sitomattomasti. Lapsiryhmässä toimivat esiopettaja ja luokanopettaja, tarvittaessa lastenhoitaja ja/tai koulunkäynninohjaaja sekä osan aikaa erityisopettaja. Toiminnan tavoitteena on turvata lapselle sujuva, turvallinen ja johdonmukainen siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen sekä mahdollistaa oppiminen lapsen yksilöllisten valmiuksien, kehityksen ja kiinnostuksen mukaisesti ilman jäykkiä vuosiluokkarajoja.

Alkuluokkatoimintaa ohjaavat Hollolan esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat sekä paikallinen alkuluokkien käsikirja. Opetus järjestetään joustavin opetusjärjestelyin, erikokoisin ryhmin ja monipuolisissa oppimisympäristöissä. Toiminta perustuu eheytettyyn, toiminnalliseen ja yhteisölliseen pedagogiikkaan, jossa leikki, vuorovaikutus ja aktiivinen toimijuus ovat keskeisiä. Alkuluokkatoiminta on vakiintunut osa Hollolan esi- ja perusopetuksen rakennetta ja tukee lapsen myönteisen oppijakuvan, hyvinvoinnin ja koulumotivaation kehittymistä.

Alkuluokkatoiminnan keskeiset periaatteet Hollolassa:

- **Yhtenäinen ja joustava koulupolku:** Alkuluokkatoiminta yhdistää esi- ja alkuopetuksen pedagogisesti eheäksi kokonaisuudeksi, jossa lapsi voi edetä oppimisessaan yksilöllisesti oman kehitystasonsa mukaisesti.
- **Lapsilähtöinen ja toiminnallinen pedagogiikka:** Oppiminen rakentuu leikin, toiminnallisuuden, yhteisen tekemisen ja monialaisten kokonaisuuksien varaan. Lapsen omat kiinnostuksen kohteet ja osallistuminen toiminnan suunnitteluun ovat keskeisiä.
- **Moniammatillinen yhteistyö ja yhteinen vastuu:** Toiminta perustuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön tiiviiseen yhteistyöhön, yhteiseen suunnitteluun ja jaettuun pedagogiseen vastuuseen lapsen oppimisesta ja hyvinvoinnista.
- **Oppimisen ja koulunkäynnin tuki osana arkea:** Lapsen oppimisen etenemistä seurataan systemaattisesti, ja tukea järjestetään varhain ja joustavasti osana ryhmän päivittäistä toimintaa omassa oppimisympäristössä.
- **Yhteisölliset ja osallistavat toimintamallit:** Alkuluokan arkea jäsentävät yhteiset rakenteet, pienryhmätoiminta ja selkeät rutiinit, jotka vahvistavat osallisuutta, turvallisuuden tunnetta, vertaisoppimista ja myönteistä ryhmään kuulumisen kokemusta.

Valmistava opetus

Perusopetukseen valmistava opetus on osa Hollolan kunnan perusopetuksen kokonaisuutta. Valmistava opetus on tarkoitettu esi- ja perusopetusikäisille lapsille ja nuorille, joilla ei ole vielä riittäviä kielellisiä valmiuksia esi- tai perusopetuksessa opiskeluun. Opetus tukee oppilaan koulupolun sujuvaa käynnistymistä sekä antaa valmiuksia siirtyä esi- tai perusopetukseen.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa, opiskelutaitoja sekä oppimisen valmiuksia eri oppiaineissa. Opetuksessa edistetään oppilaan tasapainoista kasvua, hyvinvointia ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Lisäksi huomioidaan oppilaan oman äidinkielen ja kulttuuritaustan merkitys osana oppimista ja identiteetin rakentumista.

Valmistava opetus toteutetaan kielitietoisesti ja oppilaan yksilölliset lähtökohdat huomioiden. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisia työtapoja, yhteisopetusta sekä tarvittaessa pienryhmäjärjestelyjä. Oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimet sekä opiskeluhuollon palvelut ovat valmistavassa opetuksessa oppilaan käytävissä samoin periaattein kuin muussa perusopetuksessa. Yhteistyö huoltajien kanssa on keskeinen osa kasvatustyötä ja tukee oppilaan koulunkäynnin kokonaisuutta.

Valmistavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen painottuu oppilaiden yksilöllisten opintopolkujen joustavaan toteuttamiseen ja sujuvien siirtymien varmistamiseen valmistavasta opetuksesta esi- tai perusopetukseen. Valmistava opetus on keskeinen osa Hollolan perusopetuksen yhdenvertaisuuden ja koulutuksellisen tasa-arvon edistämistä.

Valmistavaa opetusta järjestetään Hollolassa Salpakankaan koulussa. Opetus kestää oppilaan tarpeiden mukaan enintään noin yhden lukuvuoden (900–1000 oppituntia). Valmistavan opetuksen aikana oppilasta integroidaan joustavasti esi- tai perusopetuksen opetusryhmiin oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti. Integraatiota toteutetaan erityisesti niissä oppiaineissa, joissa oppilaan osallistuminen ei edellytä vahvaa opetuskielen hallintaa tai joissa oppilaan valmiudet sen mahdollistavat.

Painotettu opetus

Painotettu opetus on osa perusopetuksen järjestämistä ja perustuu perusopetuslakiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan painotetussa opetuksessa tietyn oppiaineen tai osa-alueen opetusta syvennetään lisäämällä sen opetuksen määrää tai painottamalla opetuksen sisältöjä. Painotettu opetus toteutetaan yleisopetuksen opetusryhmissä, eikä se ole erillinen koulutusmuoto perusopetuksen ulkopuolella.

Painotetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden yksilöllisiä vahvuuksia, kiinnostuksen kohteita ja motivaatiota osana perusopetuksen kokonaisuutta. Opetuksessa noudatetaan perusopetuksen yhteisiä tavoitteita, arvoperustaa ja toimintakulttuuria, mukaan lukien yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja laaja-alaisen osaamisen edistäminen. Painotettu opetus ei rajoita oppilaan oikeutta oppimisen ja koulunkäynnin tukeen tai oppilashuollon palveluihin.

Hollolan kunnassa järjestetään painotettua opetusta musiikissa, liikunnassa ja saksan kielessä. Painotettua opetusta varten on laadittu erilliset tuntijaot kyseisten oppiaineiden osalta. Painotetun opetuksen sisällöt on kuvattu oppiaineen sisältöjen yhteydessä erittelyinä.

Musiikkipainotteista opetusta toteutetaan Salpakankaan koulussa vuosiluokilla 3–9 ja liikuntapainotteista opetusta Heinsuon koulussa vuosiluokilla 5–9. Painotetut opetusryhmät ovat yleisopetuksen ryhmiä, joissa oppilailla on kyseisessä oppiaineessa enemmän opetustunteja kuin muissa opetusryhmissä perusopetuksen tuntijaon puitteissa. Lisäksi Kalliolan koululla Vesikansassa tarjotaan mahdollisuus vapaaehtoisen A2-kielen (saksa) opiskeluun 4. vuosiluokalta alkaen osana perusopetuksen kielivalintoja

Oppilaiden valinta painotettuun opetukseen toteutetaan kunnan päättämien valintaperusteiden mukaisesti. Musiikin ja liikunnan painotettuun opetukseen hakeudutaan soveltuvuuskokeen kautta. Valintamenettely perustuu avoimuuteen ja tasapuolisuuteen, ja sen tavoitteena on varmistaa, että oppilailla on edellytykset painotetussa opetuksessa opiskeluun.

Painotetun opetuksen järjestämisessä painotetaan toiminnan jatkuvuutta ja laadun turvaamista sekä sujuvat siirtymät eri vuosiluokkien ja nivelvaiheiden välillä. Painotettu opetus tukee osaltaan Hollolan perusopetuksen monipuolisuutta ja oppilaiden yksilöllisten opintopolkujen rakentumista.

Joustava perusopetus

Joustava perusopetus (JOPO) on perusopetuksen järjestämisen muoto, joka perustuu perusopetuslakiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan joustavan perusopetuksen tavoitteena on tukea niiden oppilaiden perusopetuksen loppuunsaattamista, joilla on riski opintojen keskeytymiseen heikentyneen koulumotivaation, toistuvien poissaolojen tai muiden koulunkäyntiin liittyvien haasteiden vuoksi. Joustava perusopetus tukee oppilaan opiskeluvälmiuksia, osallisuutta ja jatko-opintoihin siirtymistä.

Joustava perusopetus toteutetaan osana perusopetuksen kokonaisuutta, ja siinä noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa ja arviointiperiaatteita. Opetuksessa hyödynnetään joustavia ja yksilöllisiä opetusjärjestelyjä, toiminnallisia työtapoja sekä koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä. Opiskelu voi sisältää ohjattua työpaikalla tapahtuvaa oppimista, joka tukee oppilaan motivaatiota, elämänhallintaa ja työelämävalmiuksia. Toiminnan keskiössä on moniammatillinen yhteistyö sekä oppilaan yksilöllisen opintopolun suunnittelu ja seuranta.

Joustava perusopetus ei ole erillinen koulutusmuoto, vaan se kytkeytyy perusopetuksen yhteisiin tavoitteisiin ja arvoperustaan. Oppilaalla on joustavassa perusopetuksessa samat oikeudet opetuksen järjestämiseen, oppimisen tukeen ja oppilashuollon palveluihin kuin muussa perusopetuksessa. Huoltajien kanssa tehtävä tiivis yhteistyö on olennainen osa toiminnan toteutusta.

Hollolan kunnassa joustavaa perusopetusta järjestetään Heinsuon koulussa vuosiluokalla 9. Joustavan perusopetuksen ryhmä toimii osana koulun perusopetusta, ja oppilaat valitaan erillisen hakumenettelyn kautta. Valinnassa huomioidaan oppilaan koulunkäyntiin liittyvät haasteet, hyötyminen laajennetuista oppimisympäristöistä sekä huoltajien sitoutuminen yhteistyöhön.

Hollolassa joustavan perusopetuksen toteutuksessa painottuvat toiminnalliset oppimisympäristöt, yksilöllinen ohjaus sekä työpaikalla tapahtuva oppiminen. Opetusta toteutetaan koulussa, koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä sekä ohjattuina työpaikkajaksoina osana oppilaan opinto-ohjelmaa. Toiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä koulun henkilöstön, nuorisotyön ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

Joustavan perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on perusopetuksen päättövaiheessa olevien oppilaiden koulunkäynnin tukeminen, sujuvien siirtymien varmistaminen toisen asteen opintoihin sekä oppilaiden osallisuuden ja opiskelumuotivaation vahvistaminen.

Pedagogiikka ja arviointi

Hollolan perusopetuksen pedagogiikka perustuu oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen, osallistuva ja tavoitteellinen toimija omassa oppimisessaan. Oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena prosessina, jossa kognitiivinen, sosiaalinen ja emotionaalinen ulottuvuus kietoutuvat yhteen. Opetus rakentuu vuorovaikutuksessa, yhdessä tekemisessä sekä oppilaiden kiinnostusta ja toimijuutta vahvistavissa oppimistilanteissa.

Opetusta toteutetaan monipuolisissa, toimintaan kutsuvissa oppimisympäristöissä, jotka tukevat tutkimista, kokeilemista, ajattelua ja keskustelua. Oppimisympäristöjä hyödynnetään joustavasti niin koulujen tiloissa, lähiympäristössä kuin digitaalisissa ympäristöissä. Pedagogisissa ratkaisuissa korostuvat toiminnallisuus, ilmiö- ja kokonaisuuslähtöisyys sekä oppiaineiden välinen eheyttäminen.

Pedagogiikka rakentuu eheytyvän koulupolun ajatukselle, jossa yhteistyö esiopetuksen, eri vuosiluokkien ja koulun nivelvaiheiden välillä on keskeistä. Tavoitteena on varmistaa opetuksen jatkuvuus, johdonmukaisuus ja lapsen sekä oppilaan turvallinen siirtyminen vaiheesta toiseen. Yhteiset toimintamallit tukevat pedagogista yhtenäisyyttä koko perusopetuksen ajan.

Hollolan opetussuunnitelman paikalliset tarkennukset täsmentävät pedagogisia käytäntöjä erityisesti oppimisen prosessinomaisuudessa. Oppimista dokumentoidaan monipuolisesti ja tavoitteellisesti, työskentelyprosesseja tehdään näkyviksi ja oppilaita ohjataan tarkastelemaan omaa oppimistaan. Itse- ja vertaisarviointia harjoitellaan systemaattisesti kaikilla vuosiluokilla osana arjen opetusta, ja arviointitaitoja kehitetään ikätasoisesti.

Arviointi on oppimista ohjaava, kannustava ja jatkuva prosessi, jonka tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, motivaatiota ja oppimisen edistymistä. Arvioinnissa painottuvat selkeät tavoitteet, palautteen merkitys sekä oppilaan mahdollisuus ymmärtää omaa edistymistään. Arviointikäytännöt tukevat yhdenvertaisuutta ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistavat kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki toteutetaan osana pedagogista kokonaisuutta. Tuen suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi perustuvat varhaiseen havainnointiin, oppilaan tarpeiden tunnistamiseen ja joustaviin pedagogisiin ratkaisuihin. Tuki rakentuu yhteistyössä huoltajien sekä moniammatillisten toimijoiden kanssa ja on kiinteä osa opetuksen arkea. Pedagogiikka ja arviointi tukevat toisiaan myös oppimisen tuen toteutuksessa.

Hollolan perusopetuksen toimintakulttuuri edistää osallisuutta, hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, ja se ohjaa koulujen arjen pedagogisia valintoja. Pedagogiikan, arvioinnin ja tuen kokonaisuus muodostavat perustan laadukkaalle, tavoitteelliselle ja lapsen sekä nuoren kasvua tukevalle perusopetukselle.

Digitaalinen oppiminen ja tietoturva varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

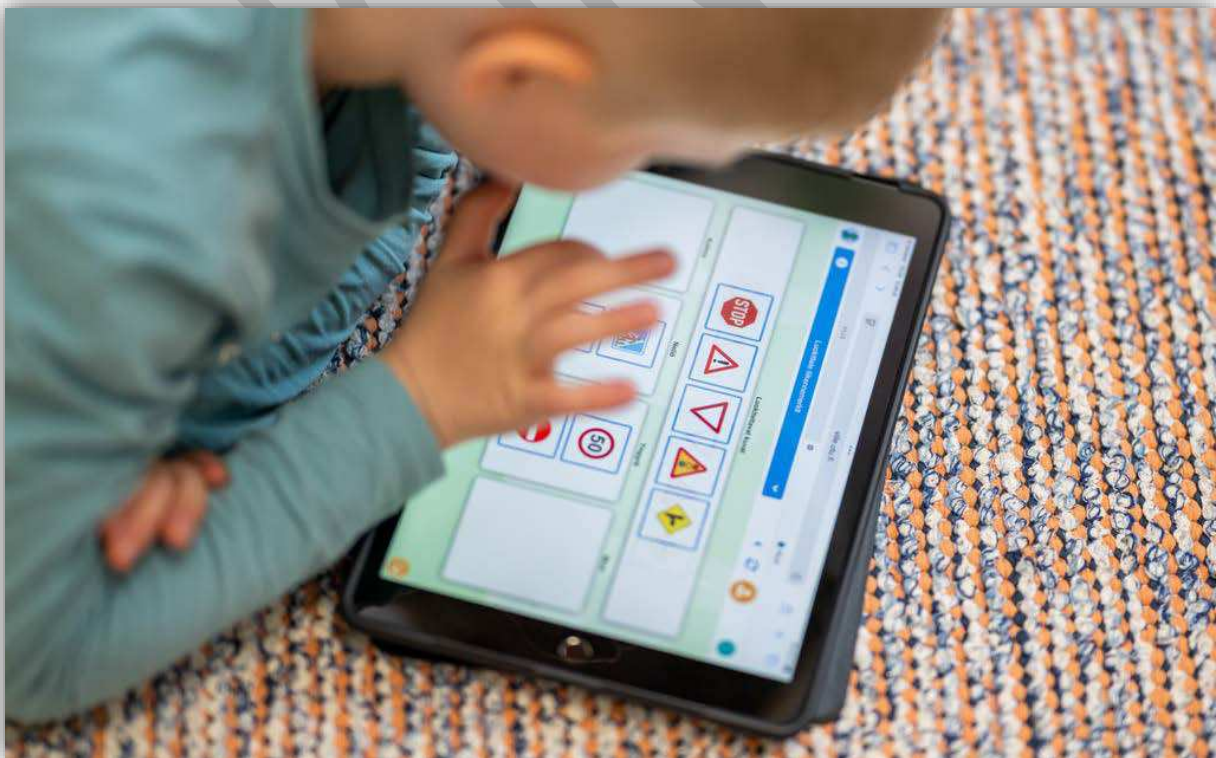
Varhaiskasvatuksessa digitaalista oppimista toteutetaan pedagogisesti perustellulla tavalla osana arkea, leikkiä ja tutkimista. Digitaaliset välineet tukevat vuorovaikutusta, kielen kehitystä, ilmaisua ja dokumentointia sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Digitaalisten ratkaisujen käyttö painottuu ohjattuun ja tavoitteelliseen toimintaan, jossa keskeistä on lapsen aktiivinen rooli ja turvallinen toimintaympäristö.

Perusopetuksessa digitaaliset välineet ja oppimisympäristöt ovat keskeinen osa opetusta ja koulun arkea. Digitaalisuutta hyödynnetään opetuksessa, arvioinnissa, viestinnässä ja yhteistyössä sekä oppimisen eriyttämisessä ja tukemisessa. Digitaalinen oppiminen tukee oppilaiden tiedonhankintaa, yhteistyötaitoja ja valmistaa heitä toimimaan digitaalisessa yhteiskunnassa.

Hollolan kunnassa on laadittu oma tieto- ja viestintäteknologian opetussuunnitelma (TVT-ops), jonka tavoitteena on varmistaa yhtenäiset, tavoitteelliset ja yhdenvertaiset digikäytännöt varhaiskasvatuksesta perusopetuksen päättymiseen saakka.

Hollolan peruskouluissa on käytössä toimivat ja yhtenäiset digitaaliset oppimisympäristöt, jotka tukevat opetusta, oppimista ja kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Sähköiset oppimisympäristöt ja -materiaalit ovat verkossa toimivia palveluja, joihin kirjaututaan henkilökohtaisilla tunnuksilla ja joita käytetään opetuksen, tehtävien, vuorovaikutuksen ja oppimisen tukena.

Digitaalisuuden avulla tuetaan monilukutaitoa, ohjelmoinnillista ajattelua, luovaa työskentelyä sekä digitaitoja osana opetussuunnitelman tavoitteita. Sähköisten oppikirjojen ja tehtävien käyttö vaihtelee oppiaineittain, ja kouluissa hyödynnetään useita oppimateriaaleja tarjoavia kustantajia.

Digitaalista työskentelyä tukevat kouluissa oppilasagentit, tutoropettajat sekä kunnan yhteinen digiryhmä, joka koostuu koulujen TVT-vastaavista, varhaiskasvatuksen edustajasta, tietohallinnon asiantuntijoista ja hyvinvoinnin palvelualueen suunnittelusta. Digiryhmä tukee kouluja laitteisiin, järjestelmiin ja digipedagogiikkaan liittyvissä kysymyksissä sekä edistää yhtenäisiä toimintamalleja.

Lisäksi kouluilla on käytössään teknologialainaamoja, jotka mahdollistavat robotiikan, ohjelmoinnin, virtuaaliodellisuuden ja muun toiminnallisen digipedagogiikan hyödyntämisen eri kouluissa. Yhteiskäyttöiset välinepaketit tukevat opetuksen monipuolistamista ja yhdenvertaista pääsyä digitaalisiin ja teknologisiin oppimisympäristöihin.

Digitaalisia oppimisympäristöjä ja -välineitä käytetään pedagogisesti perustellusti ja turvallisesti. Niiden käyttöä ohjaavat yhteiset säännöt ja ohjeet, ja toiminnassa huomioidaan tietoturva, tietosuojat ja digilevon merkitys osana koulun arkea.

Lasten ja oppilaiden tietojen käsittelyssä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä Hollolan kunnan tietoturva- ja tietosuojakäytäntöjä. Digitaalisiin oppimisympäristöihin ja palveluihin kirjaudutaan henkilökohtaisilla tunnuksilla, ja tietojen käyttöä rajataan käyttäjäroolien ja käyttötarkoituksen mukaisesti.

Tietoturva huomioidaan osana pedagogista arkea. Lapsia ja oppilaita ohjataan turvalliseen ja vastuulliseen digitaaliseen toimintaan ikä- ja kehitysvaihe huomioiden. Digitaalisiin välineisiin liittyvät pelisäännöt tukevat turvallista oppimisympäristöä sekä ennaltaehkäisevät väärinkäytöksiä ja häiriöitä. Myös huoltajilla on keskeinen rooli lasten ja oppilaiden digitaalisen arjen tukemisessa erityisesti koulupäivän ulkopuolella. Kodin ja koulun yhteistyössä tuetaan ymmärrystä digilaitteiden turvallisesta ja tavoitteellisesta käytöstä.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia osallistua opetukseen tai suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukena 20 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja 20 c §:n 2 momentissa tarkoitettuja oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppilaalla, jolla on vaikeuksia opetukseen osallistumisessa ja opinnoissaan etenemisessä, on oikeus yleiseen tukiopetukseen sekä erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä. Oppilaalla, jolla ei ole riittävää opetuskielen taitoa perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi, on oikeus opetuskielen tukiopetukseen.

Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa sekä järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja osana perustoimintaa. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja on annettava suunnitelmallisesti oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisessa tulee tehdä opettajien välistä yhteistyötä. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat opettajan antama yleinen tukiopetus ja opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia koulun oppilasta kohden viikossa yleiseen tukiopetukseen, erityisopettajan antamaan opetukseen muun opetuksen yhteydessä ja opetuskielen tukiopetukseen.

Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos 20 b §:n 2 momentissa tarkoitetut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat riittämättömiä. Oppilaskohtaisia tukitoimia annetaan yksilöllisiin tarpeisiin perustuen ja säännöllisesti. Oppilaskohtaisten tukitoimien toteuttamisessa tulee tehdä opettajien välistä yhteistyötä.

Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.

Oppilaskohtaiset tukitoimet järjestetään 20 d §:ssä tarkoitetun arvion ja 20 f §:ssä tarkoitetun päätöksen perusteella oppilaan etu huomioon ottaen ensisijaisesti oppilaan omassa 6 tai 28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa.

Tämän lain 8 §:n mukainen valtion koulu ja yliopistolain (558/2009) 88 §:n mukainen harjoittelukoulu on veloitettu järjestämään oppilaskohtaisista tukitoimista vain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet, jollei järjestämisluvassa toisin määrätä. (17.1.2025/14)

Oppilaalla, jonka opinnot eivät ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta etene, tai jolla on ryhmäkohtaisista tukimuodoista huolimatta vaikeuksia osallistua opetukseen, on oikeus oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

Jos oppilas ei oppilaskohtaisista tukitoimista huolimatta kykene suoriutumaan opinnoistaan, voidaan perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista poiketa 20 h §:n nojalla. Oppimäärästä tai tavoitteista poikkeaminen on viimesijainen toimi, jota ennen oppilaan tulee saada ryhmäkohtaisia tukimuotoja ja oppilaskohtaisia tukitoimia.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen

KUVA: Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestäminen

(Lähde: <https://hollola.fi/kasvatus-ja-opetus/perusopetus/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki/>)

Veturi-, Vaihde- ja Etappi-luokkatoiminnot Hollolassa

Hollolan kunnassa oppimisen ja koulunkäynnin tukemista täydentävät joustavat opetusjärjestelyt, joita toteutetaan Veturi-, Vaihde- ja Etappi-luokkatoimintojen kautta. Nämä toimintamuodot muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on vastata oppilaiden yksilöllisiin ja vaihteleviin koulunkäynnin tarpeisiin perusopetuksen aikana.

Toiminnot perustuvat perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja niitä hyödynnetään silloin, kun ryhmäkohtaiset tukimuodot ja muu perustoiminta eivät yksin riitä tukemaan oppilaan koulunkäynnin sujuvuutta. Toimintamallit eivät ole erillisiä koulutuspolkuja, vaan osa Hollolan perusopetuksen joustavia ja tavoitteellisia opetusjärjestelyjä.

Veturi-luokka

Veturi-toiminta on Hollolassa yleisopetuksen tukea, jossa oppilas saa ryhmäkohtaista tai oppilaskohtaista tukea Veturi-opettajalta perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Veturi-toimintaa järjestetään Heinsuon koulussa, ja se on suunnattu pääasiassa vuosiluokkien 7–9 oppilaille.

Veturi-luokassa tukea annetaan jaksoittain tai lyhytaikaisesti, esimerkiksi oppimisvaikeuksiin, keskittymisen haasteisiin, jaksamiseen tai opintojen etenemiseen liittyvissä tilanteissa. Veturi-jakso suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä, ja se kirjataan tarvittaessa oppilaskohtaisen tuen asiakirjoihin. Oppisisältöjen ohjaus ja arviointi tapahtuvat yhteistyössä oppilaan omien aineenopettajien kanssa.

Veturi-toiminnan tavoitteena on tukea oppilasta jatkamaan opintojaan omassa opetusryhmässään ja ehkäistä koulunkäynnin kuormittumista tai opintojen keskeytymistä.

Vaihde-luokka

Vaihde-luokka on erityisen tuen pienryhmä, joka tarjoaa yksilöllistä ja räätälöityä opetusta yläkouluikäisille oppilaille, joiden opinnot eivät etene tavanomaisessa opetusryhmässä. Vaihde-luokan toimintaa toteutetaan Salpakankaan ja Heinsuon kouluissa.

Vaihde-luokassa oppilas opiskelee pienryhmässä oman aikataulunsa ja henkilökohtaisesti suunnitellun lukujärjestyksen mukaisesti. Opetus perustuu perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja tavoitteena on perusopetuksen oppimäärän suorittaminen ja päättötodistuksen saaminen.

Vaihde-luokan keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaan opiskelumotivaatiota, jaksamista ja sitoutumista koulunkäyntiin. Toiminnassa korostuvat yksilöllinen ohjaus, selkeät rakenteet ja realistiset tavoitteet sekä tiivis yhteistyö huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa.

Etappi-luokat

Etappi-luokat ovat perusopetuksen erityisluokkia, joissa opiskelu toteutetaan kuntouttavalla työotteella. Etappi-luokat sijaitsevat Kankaan koulun yhteydessä, ja ne palvelevat Hollolan lisäksi laajasti Päijät-Hämeen alueen kuntia. Etappi-luokkia on kaksi: vuosiluokille 1–6 ja 7–9.

Opetus Etappi-luokissa tapahtuu pienryhmissä, joissa on enintään kuusi oppilasta. Opettajan tukena toimii moniammatillinen henkilöstö, kuten hyvinvointitutor ja koulunkäynninohjaaja. Oppilaan psyykinen vointi ja kokonaisvaltainen hyvinvointi huomioidaan osana koulupäivän rakennetta.

Etappi-luokassa opiskelu perustuu perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja etenee oppilaskohtaisen suunnitelman mukaisesti. Alakouluikäisten kohdalla opiskelu on usein jaksomuotoista, kun taas yläkouluikäiset opiskelevat Etappi-luokassa tyypillisesti lukuvuoden tai pidempiä ajanjaksoja. Toiminnan tavoitteena on tukea oppilaan koulunkäynnin vakautumista ja mahdollistaa sijoittuminen jatkossa tarkoituksenmukaiseen opetusjärjestelyyn.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa virikkeellistä ja turvallista toimintaa lapsille ennen koulupäivää ja sen jälkeen.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on

- tukea kodin ja koulun kasvatustyötä
- tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua
- edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa
- ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta
- tarjota lapsille monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan
- mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön valvonnassa.

Perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille. Tarkempia tietoja toiminnasta voi kysyä kouluilta.

Toiminnan järjestäminen

Kunta vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa itse, yhdessä muiden kuntien kanssa tai se voi hankkia palvelut esimerkiksi järjestöiltä tai yhteisöiltä. Kunnilla ei kuitenkaan ole velvollisuutta tarjota toimintaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta säädetään Perusopetuslain luvussa 8 a. Kunta saa valtionosuutta perusopetuslain mukaisen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseen. Toimintaa tulee tarjota joko 570 tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana, kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella keskimäärin 3 tai 4 tuntia päivässä. Kunta voi periä aamu- ja iltapäivätoiminnasta kuukausimaksuja. Maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Toimintaa voidaan järjestää arkipäivisin pääsääntöisesti klo 7–17.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee perustua Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin 2011. Sen pohjalta kunnan tulee laatia ja hyväksyä toimintasuunnitelma. Toiminnan suunnittelussa painotetaan muun muassa yhteistyötä kotien ja koulujen, eri hallintokuntien sekä toiminnan järjestäjien kanssa

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen Hollolassa:

Hollolan kunnassa koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään osana perusopetuksen kokonaisuutta Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä tukea turvallista ja tervettä vapaa-aikaa koulupäivän ulkopuolella. Osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan on lapselle vapaaehtoista.

Iltapäivätoimintaa järjestetään Hollolassa kaikkina koulupäivinä (ei loma-aikoina tai lauantaiyöpäivinä) pääsääntöisesti klo 17.00 saakka. Toiminta on maksullista ja siihen sisältyy välipala. Toiminnan laajuudesta ja järjestämisestä päätetään vuosittain käytettävissä olevien resurssien pohjalta. Aamupäivätoimintaa järjestetään Hollolassa rajatusti vain Kankaan koulun oppilaille.

Iltapäivätoimintaa järjestetään koulujen yhteydessä eri puolilla kuntaa Heinsuon koulu pois lukien. Toiminta toteutetaan pääsääntöisesti koulujen omissa tiloissa ja se kytkeytyy tiiviisti esi- ja alkuopetuksen sekä alkuluokkien arkeen. Perusopetuslain mukaista toimintaa toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen kanssa, mikä tukee lapsen eheää koulupäivää ja arjen sujuvuutta.

Toiminnan käytännön toteutuksessa painottuvat turvallinen toimintaympäristö, selkeät rakenteet sekä lapsilähtöinen ja ohjattu vapaa-ajan toiminta. Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee kodin ja koulun kasvatustyötä ja muodostaa tärkeän osan lapsen päivittäistä hyvinvoinnin kokonaisuutta. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on keskeinen osa toiminnan toteutusta ja tiedonkulkua arjessa.

Toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi perustuvat aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaan ja koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Yksikkökohtaiset ratkaisut tehdään paikalliset tarpeet ja olosuhteet huomioiden. Toiminnan arviointi ja kehittäminen ovat osa perusopetuksen jatkuvaa laadunhallintaa.

Hollolassa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä keskeistä on lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen, kasvun ja kehityksen tukeminen, tasa-arvoisuus ja lasten hyvinvointia tukevan arjen tukeminen koulujen yhteydessä.

7. VAPAA-AIKAPALVELUT

Hollolan kunnan vapaa-aikapalvelut perustuvat kunnan lakisääteisiin tehtäviin edistää asukkaidensa hyvinvointia, osallisuutta ja sivistystä. Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa, ja lain 22 § velvoittaa kuntaa huolehtimaan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Vapaa-aikapalvelut ovat keskeinen väline tämän perustehtävän toteuttamisessa.

Nuorisopalveluiden järjestämistä ohjaa nuorisolaki (1285/2016). Lain 2 §:ssä säädetään nuorisotyön tavoitteiksi nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukeminen sekä nuorten elinolojen parantaminen. Nuorisolain 3 §:n mukaan kunnan tehtävänä on järjestää nuorisotyötä ja -toimintaa sekä huolehtia nuorten tarpeiden ja äänen huomioimisesta kunnan toiminnassa. Hollolassa nuorisopalvelut toteuttavat näitä tehtäviä muun muassa etsivän nuorisotyön, koulussa tehtävän nuorisotyön, avoimen toiminnan ja nivelvaiheita tukevien toimintamallien kautta.

Kirjastopalvelut perustuvat kirjastolakiin (1492/2016). Lain 2 §:ssä säädetään yleisten kirjastojen tavoitteeksi väestön yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistäminen sivistykseen ja kulttuuriin, lukemiseen, tiedon saatavuuteen, oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Kirjastolain 6 § velvoittaa kunnan järjestämään yleisen kirjaston peruspalvelut. Hollolassa kirjastopalvelut toteuttavat tätä tehtävää tarjoamalla maksuttomia ja saavutettavia kirjastopalveluja sekä toimimalla yhteisöllisenä kohtaamis- ja toimintaympäristönä.

Liikuntapalveluiden järjestämistä ohjaa liikuntalaki (390/2015). Lain 5 §:n mukaan kunnan tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea erityisesti lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Hollolassa liikuntapalvelut toteuttavat lakisääteistä tehtävää kehittämällä liikuntaolosuhteita, tarjoamalla ohjattua liikuntaa ja edistämällä liikunnallista elämäntapaa eri ikäryhmissä yhteistyössä seurojen ja muiden toimijoiden kanssa.

Kulttuuripalvelut perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Lain 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä sekä tukea luovaa toimintaa ja kulttuurista osallisuutta. Lain 3 § korostaa kulttuurin merkitystä hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäjänä. Hollolan kulttuuripalvelut tukevat näitä tavoitteita muun muassa kulttuurikasvatuksen, tapahtumatuotannon ja yhteistyön kautta.

Hollolassa vapaa-aikapalveluiden lakisääteiset tehtävät toteutetaan kuntastrategian ja tämän palvelusuunnitelman mukaisesti, kuntalaisten tarpeet ja paikalliset olosuhteet huomioiden. Palvelujen järjestämisessä korostuvat saavutettavuus, yhdenvertaisuus sekä monialainen yhteistyö muiden palvelualueiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat tekemistä ja toimintaa vapaa-ajalla, tukea työelämän alkutaipaleella ja apua haastavissa elämäntilanteissa Hollolassa nuorisotyö näkyy vahvasti myös perusopetuksen arjessa. Keskeiset toimintamallit ovat etsivä nuorisotyö ja kouluilla tehtävä nuorisotyö. Kaikessa toiminnassa pyritään saumattomaan lapsen ja nuoren kasvua tukevaan toimintaan. Toimintakaudella 2026 panostetaan tehostetun nuorisotyön kehittämiseen sekä avoimen tilatoiminnan kehittämiseen Keskuskadun uusissa nuorisotiloissa.

Kirjastopalvelut

Hollolan kirjasto kuuluu Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin. Toimintaa järjestetään pääkirjastolla Salpakankaalla sekä kahdella sivukirjastolla Kalliolassa ja Hämeenkoskella sekä kirjastoautolla. Kirjastossa on tarjolla lehtiä, kirjoja, musiikkia, elokuvia ja muita aineistoja, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, neuvontaa, tapahtumia ja näyttelyitä. Yhteisöllinen kirjasto Salpakankaalla on monien yhdistysten keskeinen toimintaympäristö tarjoten erilaisia kokous- ja seminaaritiloja kuntalaisten käyttöön.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut järjestävät monipuolisia liikuntamahdollisuuksia, ohjattua liikuntaa ja terveysneuvontaa kuntalaisille. Liikuntapalveluiden liikuntakalenteri liikuttaa satoja kuntalaisia viikoittain liikuntatreffeillä, ohjatuilla ryhmäliikuntatunneilla, liikkumisen tukea tarjoavissa matalan kynnyksen kuntosaliryhmissä. Liikuntapalvelut pyrkivät aktiivisesti toimintakauden aikana mukauttamaan tarjontaansa vastaamaan kuntalaisten toiveita ja erityistarpeita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurista työtä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä useiden eri kunnan yksiköiden sekä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa. Kulttuuripalvelut koordinoivat Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toteutumista perusopetuksessa, lasten kulttuurikeskus Efektin toimintaa sekä harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminnan järjestämistä Hollolassa. Kulttuuripalvelut toimivat keskeisenä tapahtumatuotantoa organisoivana ja toteuttavana toimijan yhteistyössä muiden palvelualueiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Piipahlus

Asiointipiste Piipahlus on Hollolan kunnan asiakaspalvelupiste, jossa annetaan yleisneuvontaa kunnan toimintaan liittyen. Piipahlus sijaitsee Hollolan kunnan pääkirjaston tiloissa. Asiointipisteessä voi hoitaa kunnan ja muiden toimijoiden palveluihin liittyviä asioita. Asiointipiste on myös eri palveluiden ja tapahtumien tietopankki ja palvelupisteestä voi hakea ja sinne voi palauttaa eri palveluihin liittyviä lomakkeita. Asiointipisteen palveluneuvojat hoitavat myös Kelan avustavia asiakaspalvelutehtäviä (yleisneuvonta, esitteiden jako, lomakkeiden jako ja vastaanotto).

Nuorten työpaja Osuma sekä Ohjaamo

Osuma ja Ohjaamo muodostavat Hollolassa nuorten yksilöllisen tuen ja ohjauksen kokonaisuuden, jonka tavoitteena on tukea nuorten koulutukseen, työllistymiseen ja arjen hallintaan liittyviä valmiuksia sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkittynyttä työttömyyttä. Toiminnassa korostuvat matalan kynnyksen palvelut, varhainen tuki ja monialainen yhteistyö. Osuma tarjoaa työpajamuotoista, käytännönläheistä tukea nuorille, jotka tarvitsevat vahvistusta opinto- tai työelämäpolulle siirtymisessä ja arjen rytmin rakentamisessa, kun taas Ohjaamo kokoaa nuorille yhden luukun periaatteella ohjausta ja neuvontaa koulutukseen, työhön, asumiseen, hyvinvointiin ja talouteen liittyvissä kysymyksissä. Toimintaa järjestetään yhteistyössä elinvoiman palvelualueen sekä sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen kanssa, ja sen lähtökohtina ovat nuoren osallisuus, vapaaehtoisuus ja luottamuksellinen vuorovaikutus.

8. HYVINVOINNIN KOORDINOINTI JA OSALLISUUS

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisiä tehtäviä ja työtä toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Työ koostuu erilaisista tehtävistä, joiden tavoitteena on muun muassa kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Hyte-työn toteutumisesta vastaa kunnan hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä osallisuuskoordinaattorin kanssa. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tiimissä työskentelee myös senioriohjaaja, joka tarjoaa neuvonta ja opastuspalveluita kunnan ikäihmisille, sekä kehittää senioripalveluita ja niiden saatavuutta Hollolassa.

Hyvinvoinnin koordinointi ja osallisuuden edistäminen muodostavat Hollolassa poikkihallinnollisen kokonaisuuden, joka kytkeytyy kunnan strategiseen johtamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Työtä ohjaavat kunnan strategiset linjaukset sekä valtuustokausittain laadittava laaja hyvinvointikertomus ja sen pohjalta valmisteltu hyvinvointisuunnitelma

Hollolan hyvinvointisuunnitelma 2025–2029 on laadittu laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 pohjalta ja se määrittää, mitä kunta tavoittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä millä toimenpiteillä tavoitteita edistetään. Suunnitelma tukee kunnan strategista ja taloudellista suunnittelua, ja sitä tarkastetaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain hyvinvointiraportoinnin yhteydessä.

Hyvinvoinnin koordinointi jäsentyy Hollolassa neljän maakunnallisen HYTE-kärjen (kuva) mukaisesti: 1) Osallisuus ja yhteisöllisyys, 2) Mielen hyvinvointi, 3) Arjen turvallisuus ja 4) Päihteettömyys ja terveelliset elintavat. Näitä painopisteitä toteutetaan kunnan palvelualueilla yhteistyössä, ja kokonaisuutta seurataan ja arvioidaan osana lakisääteistä hyvinvointiraportointia hyödyntäen myös HYTE-kerrointa ja TEA-viisarin indikaattoreita.

Kuva. Päijät-Hämeen hyte-kärkien tavoitteet 2025-2029

Lähde: <https://hyte.pajatha.fi/hyte-karjet.html>

Osallisuuden edistäminen perustuu kunnan osallisuusohjelmaan, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa, osallistua ja tulla kuulluiksi heitä koskevissa asioissa. Osallisuutta ja sen toteutumista tarkastellaan eri väestöryhmien näkökulmista ja osallisuuden edistäminen toteutuu osana kunnan arkea ja palvelurakenteita.

Hyvinvoinnin koordinoinnissa keskeistä on poikkihallinnollinen yhteistyö, jossa varhaiskasvatus, perusopetus, vapaa-aikapalvelut, nuorisotyö, kulttuuripalvelut sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet muodostavat yhdessä kunnan elinvoiman palvelualueen kanssa kattavan kokonaisuuden. Tavoitteena on ehkäistä hyvinvointieroja, tukea arjen sujuvuutta ja vahvistaa yhteisöllisyyttä koko elämänkaaren ajan.

Osallisuusohjelman mukaisesti Hollolassa painotetaan matalan kynnyksen osallistumisen mahdollisuuksia. Kuntalaisille tarjotaan useita avoimia kanavia vaikuttamiseen ja vuorovaikutukseen, kuten kunnan verkkosivut, sähköiset palautepalvelut, asukas- ja yleisötilaisuudet sekä fyysiset kohtaamispaikat. Osallisuus nähdään jatkuvana vuoropuheluna kunnan ja asukkaiden välillä, ei vain yksittäisinä kuulemisen hetkinä.

Palveluohjauksella on keskeinen rooli osallisuuden ja hyvinvoinnin yhteensovittamisessa. Asiointipiste Piipahlus toimii kuntalaisten ensisijaisena matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjauspisteenä, joka kokoaa yhteen tietoa kunnan palveluista, tapahtumista ja osallistumismahdollisuuksista sekä ohjaa kuntalaisia oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaisten palvelujen piiriin. Piipahlus tukee myös osallisuusohjelman tavoitetta palvelujen saavutettavuudesta ja yhdenvertaisuudesta.

Lasten ja nuorten osallisuus on osallisuusohjelmassa erityinen painopiste. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistetaan nuorisovaltuuston kautta sekä nuorisotyön, kouluilla tehtävän nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön yhteydessä. Nuorten ääntä hyödynnetään palvelujen kehittämisessä, toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteon valmistelussa. Ohjaamo-toiminta ja muu matalan kynnyksen nuorten ohjaus tukevat osallisuutta erityisesti siirtymävaiheissa koulutuksesta työelämään tai palvelujen välillä.

Osallisuusohjelman mukaisesti kuntalaisten aktiivinen toimijuus ja paikallinen yhteisöllisyys nähdään voimavarana. Hollolassa tehdään tiivistä yhteistyötä yhdistysten, järjestöjen ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa. Kunta tukee asukaslähtöistä toimintaa tarjoamalla tiloja, avustuksia ja yhteistyörakenteita sekä mahdollistamalla monipuolisen vapaa-ajan ja harrastustoiminnan.

Osallisuus kytketään osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteita ja vuosittaista raportointia. Ohjelma tekee näkyväksi arjen paikat ja keinot, joissa osallisuuden kokemukset syntyvät, ja sen toteutumista seurataan osana hyvinvointiraporttia.

Keskeiset toteuttamistavat

1) Osallisuus ja yhteisöllisyys

Hyvinvoinnin koordinoinnissa painotetaan lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista, perhekeskustoiminnan kehittämistä sekä osallistuvan budjetoinnin juurruttamista osaksi kunnan toimintaa.

Osallisuutta vahvistetaan monikanavaisesti: vaikuttamisen väylien, kaikille avointen tilojen ja palveluohjauksen kautta sekä yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.

2) Mielen hyvinvointi

Hyvinvointisuunnitelman mukaisesti kunta vahvistaa mielen hyvinvointia tukevia rakenteita erityisesti yhteisöllisten kohtaamispaikkojen ja matalan kynnyksen toiminnan kautta. Lisäksi seniorityötä kehitetään kohti etsivämpää ja tavoittavampaa työtettä.

3) Arjen turvallisuus

Arjen turvallisuutta edistetään avoimella, saavutettavalla ja ajantasaisella viestinnällä sekä palautteisiin reagoimalla. Lisäksi järjestetään turvallisuus- ja kyläiltoja sekä työpajoja, ja kehitetään viestintäkanavia häiriötilanteiden varalle. Liikenneturvallisuutta edistetään turvallisen elinympäristön suunnittelulla ja liikenneväylien turvallisuutta parantamalla.

4) Päihteettömyys ja terveelliset elämäntavat

Terveellisten elämäntapojen tukea vakiinnutetaan eri ikäryhmissä (esimerkiksi liikuntaneuvonta sekä koulu- ja senioritoiminnan kautta). Liikuntaolosuhteita kehitetään ja ylläpidetään suunnitelmallisesti, ja yhteistyötä järjestöjen sekä vapaaehtoistoimijoiden kanssa vahvistetaan.

Johtaminen, rakenne ja seuranta

Hyvinvoinnin koordinoinnin ja osallisuuden edistämisen toteutumista seurataan osana kunnan lakisääteistä hyvinvointiraportointia. Kunnan hyvinvointi- ja osallisuustyöryhmä tekee vuosittain esityksen painopisteistä ja toimenpiteistä eri ikä- ja väestöryhmät huomioiden. Raportointi tukee tiedolla johtamista ja mahdollistaa tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnin sekä tarvittaessa suuntaamisen uudelleen.

9. HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalveluiden tehtävänä on toimia palvelualueen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä; Hallinto- ja tukipalveluiden tehtävänä on luoda palvelualueelle tehokkaat ja taloudelliset toiminnan edellytykset tuottamalla tarpeenmukaiset tukipalvelut.

Hallinto- ja tukipalveluiden tehtäviin kuuluvat muun muassa palvelualueen johtaminen ja kehittäminen, valiokuntatyöskentely, sidosryhmäyhteistyö, sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu, erilaiset yleis- ja oppilashallinnon prosessit, LAPE-toiminta ja perhekeskuskehittäminen. Lisäksi hallinto- ja tukipalvelut tuottavat koululaiskuljetusten järjestelyihin ja teknisentyön tilojen koneiden, laitteiden ja käsityökalujen huoltoon ja kunnossapitoon liittyvät palvelut.

LOPUKSI

Tämä palvelusuunnitelma kokoaa yhteen Hollolan sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen keskeiset palvelut ja toimintaperiaatteet. Suunnitelma kuvaa, miten varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, vapaa-aikapalvelut sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden kokonaisuus muodostavat kuntalaisten näkökulmasta eheän ja vaikuttavan palvelukokonaisuuden.

Palvelusuunnitelma toimii toimintaa kuvaavana ja yhteistä ymmärrystä rakentavana asiakirjana, joka tukee päätöksentekoa, johtamista ja palvelujen käytännön toteutusta. Sen tavoitteena on lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä, ennakoitavuutta ja johdonmukaisuutta sekä vahvistaa eri palvelujen välistä yhteyttä ja yhteistyötä.

Suunnitelma perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, valtakunnallisiin ohjaaviin asiakirjoihin sekä Hollolan kunnan strategisiin linjauksiin ja paikallisiin ohjelmiin. Se jäsentää palveluja erityisesti lasten ja nuorten elämänkaaren näkökulmasta, huomioiden samalla perheiden, huoltajien ja koko kuntayhteisön roolin palvelujen toteutumisessa.

Palvelusuunnitelmaa tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa osana toimintaympäristön muutoksia, lainsäädäntöuudistuksia sekä kunnan palvelutarpeiden kehitystä. Päivitystyössä huomioidaan palvelualueen henkilöstön asiantuntemus, asiakaspalaute sekä yhteistyöverkostojen näkemykset. Suunnitelma tukee siten jatkuvaa kehittämistä ja ketterää reagointia muuttuviin tarpeisiin.

Tavoitteena on, että tämä palvelusuunnitelma toimii elävänä ja käytännöllisenä työvälineenä, joka tukee sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävää edistää kuntalaisten hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä vahvistaa Hollolaa lapsi- ja perheystävällisenä kuntana.